

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Keskusteluteemojen kiteytys/ yhteistyöasiakirja

Jokaisesta keskustelun teemasta täytetään kaksisivuinen pp-lomakepohja. Pohjat voi monistaa tai lisätä yläpalkin valikosta -> Uusi dia.

Dokumenteista muodostuu kunkin maakunnan ALKE-keskustelun lopputulema eli osapuolien hyväksymä yhteistyöasiakirja.

Osaavan työvoiman saatavuus ja liikkuvuus Pohjois-Pohjanmaa

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Alueella on työllisyysasteen valossa hyödyntämätöntä työvoimapotentiaalia. Alle 25-vuotiaiden osuus väestöstä on 30 %. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste palannut v. 2019 tasolle, ja pitkäaikaistyöttömien määrä kasvanut alle 25-vuotiaissa. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien jäljellä olevan työkyvyn hyödyntämisen mahdollisuudet yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa (hyvinvointitalouden näkökulma). Työvoiman hankintatavat: Noin 44 % yritysten toimipaikoista kokee 2021 rekrytointiongelmia. Yksityisen sektorin toimipaikoista TE-toimistoa oli käyttänyt rekrytoinnissa 42 % (2019). Panostukset markkinointiin/ viestintään. Pendelöintiä on paljon joissakin osassa aluetta ja myös maakuntien rajat ylittävää pendelöintiä tapahtuu. Koulutuspalvelujen keskinäisessä yhteistyössä sekä yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä tarvitaan uusia toimintatapoja. Väestökehitys edellyttää työperäisen maahanmuuton valmiuksien vahvistamista. .	Kansainvälisyyden vahvistaminen ja yritysten sekä alueenvetovoiman kehittäminen. Ekosysteempipohjainen yhteistyö TE-palveluiden vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi TE-palveluiden siirtymässä kuntien vastuulle. Tietojohtaminen osaksi johtamiskulttuuria ja yhteisen, päivittyvän tilannekuvan poikkihallinnollinen rakentaminen.	Tavoitteena on: Kansainvälisyyden vahvistaminen ja alueen vetovoiman kehittäminen. Sopimusperusteisen osaamispalveluiden ekosysteemin käyttöönotto, jotta alueen työllisyysaste nousee, alueella oleva potentiaali työllistyy ja alueen elinvoiman kehittäminen mahdollistuu. Osaavan työvoiman saatavuuden tilannekuvan kirkastaminen (osaamispalveluiden alueellinen kokonaisinventaario eri toimialoilla). Työvoiman hankintatapojen monipuolistaminen (kansainvälisyys). Tietojohtamisen ottaminen osaksi alueen johtamiskulttuuria poikkihallinnollisesti. Yhdistetään PoPSoten tilannekuvaa asukkaiden hyvin- ja pahoinvoinnista sekä ennaltaehkäisyn merkityksestä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja osallisuus aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☒	Aluekehittämisen toimintamalli

Osaavan työvoiman saatavuus ja liikkuvuus

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
TalentBoost ja TalentHub toiminnan kehittäminen (harjoittelupaikat, asettautumispalvelut, yritysten valmiuksien tukeminen).	Työyhteisöjen valmiudet vastaanottaa ulkomaista työvoimaa lisääntyvät, alueen veto- ja pitovoima vahvistuvat. Rekrytointiongelmät vähentyvät.	TE-Palveluiden EURES- palvelut sekä kansainvälisen työnvälityksen kokeilut (meneillään). Kansainvälisen rekrytointipalvelun ennakoiva ja maakuntarajat ylittävä kehittäminen TE2024- kokonaisuuteen.
Vastuutaho/ vastuhenkilö		
Koulutuspalveluiden kokonaisinventaario eri toimialoilla ja koulutustarjonnan varmistaminen harvaan asutuilla alueilla ja maakunnan reuna-alueilla (huom. pendelöinti ja naapurimaakunnat).	Alueelle rakentuu kokonaisvaltainen, eri koulutusasteet huomioiva toimialapohjainen osaamistarjotin. Kehitetään jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia työssä olevien osaamisen varmistamiseksi. Päivittyvä kohtaantotilannekuva osana Työmarkkinatorin teemasivustoa (digitaalinen alusta).	Työmarkkinatorin laajamittainen käyttöönotto alueella. Yhteistyörakenteet jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen kanssa; uusien toimintamallien testaaminen.
Vahvuuksiin, elinkeinoelämän tarpeisiin ja toimintaympäristöön perustuvan koulutustarjonnan kehittäminen. Vahva TKI-toiminta. Nuorten start-up-yrityksien ja hautomotoiminnan tukeminen.	Alueelle syntyy uusia, kasvupotentiaalia omaavia yrityksiä. Alueen elinvoima lisääntyy.	Yrittäjyyteen kannustavien toimintaympäristöjen mahdollistaminen. Start up- rahoituksen monipuolistaminen tukemaan alkuvaiheen yritystoimintaa.

TE-palveluiden siirto kunnille 2024 aikana Pohjois-Pohjanmaalla

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Järjestämisvastuu tarkoittaa kuntalain mukaan vastuuta järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.	Järjestämis- ja toteuttamisvastuun prosessit ja rakenteet. Yhdyspinnat ja hyvinvointialue. Henkilöstöpolitiikka ja kuntatalous. Kuntien osallistuminen valmisteluun (kokeiluissa mukana olevat ja kokeilujen ulkopuolella olevat) Kokeilujen hyödyntäminen	Pohjois-Pohjanmaan TE-palveluiden rakenteiden ja yhteistyön luominen asiakaslähtöisesti toimivaksi kokonaisuudeksi.
Asukkaiden/ palvelujen käyttäjien perusoikeuksien on toteutettava: - Yhdenvertaisuus- Palvelujen saatavuuden turvaaminen- Kielelliset oikeudet- Kuntien osalta toteutettava perustuslailliset reunaehdot- Kansanvaltaisuuden varmistaminen ja itsehallinnon peruspiirteiden säilyminen- Rahoitusperiaatteen toteutuminen Erityisesti kuntakokeilun ulkopuolella olevien kuntien näkökulman mukaan saaminen on tärkeää, koska ovat nyt kokeilujen ulkopuolella. Huomioiden meneillään olevien kokeilujen ja yhteistyösopimuksien esille tuomat hyvät kokemukset ja haasteet.	TP 1. Kuntien yhteistyö ja valmistelufoorumien perustaminen TP 2. Koulutus, työpajat ja kokeilut TP 3. Maakuntatason kunnille suunnatun asiantuntijaverkoston rakentaminen käyttöön siirtymän helpottamiseksi	Kuntien resurssointi siirtymävaiheessa
	Tiedolla johtaminen, tietojärjestelmät Ennakointi (hyvinvointialueyhteistyö) Kuntien talouden hallinta	Maakuntien liiton osallistuminen korkeakoulujen tulossopimusneuvotteluihin osaavan työvoiman varmistamiseksi
	TE-palveluiden siirto kunnille 2 vuotinen hanke, jossa mukana kunnille kohdennettu reursurssointi	Toimintamalli ja rakenteet valmiina 12/2023

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☒	Aluekehittämisen toimintamalli

TE-palveluiden siirto kunnille 2024 aikana

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Rakennetaan maakunnan työllisyyskokeilujen ulkopuolella oleville 14 kunnalle yhteistyömalli TE-palveluiden siirtymiseen vaadittavien alueiden rakentamiselle	Rakennetaan ja yhteensovitetään (20 000 hengen) työvoiman TE-palveluiden rakenne ja palvelut huomioiden kokeilut ja yhteistyösopimukset Pohjois-Pohjanmaalla	Kuntajohtajien foorumit Elinvoimaryhmän ja kuntien hallinnon yhteistyön rakentaminen
Maakuntaliitto / rekrytointi		Asiantuntijoiden käyttö eli saadaan käyttöön TE-hallinnon asiantuntijoita paikallisesti ja TEM tasolta
Henkilöstökoulutus Työpajat	Kuntien valmiustila, henkilöstön ja osaamisen nosto tuleviin palveluihin Kuntien elinvoiman integrointi Hyvinvointialueiden ja kuntien rajapintojen tunnistaminen ja yhteensovittaminen	Pohjois-Pohjanmaan liitto koordinoi yhteistyössä kuntien ja TE-hallinnon kanssa
Kunnat, TE-hallinto, KELA, hyvinvointialue		TEM, STM ja OKM tuki sovitaan Alke keskustelussa ja kohdennetaan saatava AKKE rahoitus
Talous- ja tietohallinto Tiedolla johtaminen (työhallinnon tietojärjestelmät)	Kuntien kyky budjetointiin ennakoivasti Tietojärjestelmien yhteensovittaminen Vaikuttavuusarviointi	Hankkeen koordinaation hoitaa PPL Rahoituspohjana on ALKE keskusteluiden kautta liitolle kohdennettu AKKE rahoitus
Maakuntaliitto ja kuntien tieto- ja taloushallinnon henkilöt		TEMI tuki (ml tietojärjestelmät) TARVITAAN OMA SOPIMUS? AKKE rahoitus

Teollisen mittaluokan tuulivoimarakentamisen mahdollisuudet Pohjois-Pohjanmaalla

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Pohjois-Pohjanmaa on Suomen johtava tuulivoiman tuottaja nyt ja tulevaisuudessa. Tuulivoimalla on jo vahva jalansija maa-alueilla ja Pohjois-Pohjanmaan merialueillakin sen roolin voidaan odottaa kasvavan merkittäväksi. Teollisen mittaluokan tuulivoimahankkeet sijoittuvat hyvin usein kahden tai useamman kunnan alueelle. Maakunnassa on konkreettisesti havaittu yhteensovittavan suunnittelun merkitys myös kuntakaavoitukselle. Tuulivoimalla ja sähkönsiirtoverkolla on sekä maakunnallista että valtakunnallista merkitystä kestävästä energiantuotannon turvaamisessa. Globaalien, kytkeytyneiden ympäristökysymysten myötä tarve kokonaisvaltaiselle, ylikunnalliselle maankäytön suunnittelulle on kasvanut. Teollisuudella on kansallisesti suuri tarve edulliselle uusiutuvalle sähkölle. Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimapotentiali kiinnostaa vedyntuottajia. Kokonaisvaltaisella ja yhteensovittavalla suunnittelulla luodaan edellytykset yhteiskunnan ja elinkeinoelämän ennakoitavalle, pitkäjänteiselle kehittämiselle. Maankäytön suunnittelun tarpeiden välisistä moninaisista yhteyksistä ja vuorovaikutussuhteista johtuen yhteensovittamistehtävää ei voida toteuttaa, mikäli maakuntakaavoituksessa oikeusvaikutteisesti tarkasteltaisiin vain hyvin rajallista joukkoa maankäyttökysymyksiä. Energiamurros Pohjois-Pohjanmaalla: - Voimakas tuulivoiman rakentaminen - Fennovoiman ydinvoimahanke - Vetytalous ja Raahe - Energian varastointi (Pyhäsalmi) ja energiaverkot	• Energiamurros Pohjois-Pohjanmaalla tarjoaa sekä kansallisesti että pohjoiselle Suomelle merkittäviä mahdollisuuksia, joihin tarvitaan laajasti toimintaympäristön tukea. Haasteena rajat ylittävän työvoiman saatavuus ja koulutus & osaaminen. Mahdollisuutena luoda vahvaa kansallista ja pohjoismaista yhteistyötä, jossa Pohjois-Pohjanmaa voi olla vetovastuussa Selvitetään tuulivoimarakentamisen aluetaloudelliset ja työllisyys vaikutukset	Tuulivoimaklusterin vahvistaminen - kotimaiset yritykset hyödyntämään tehokkaammin tuulivoimarakentamisen arvoketjua- liikevaihdon kasvattaminen.- kotimaisen teollisen kysynnän lisääminen ja generoiminen pohjoiselle konepajateollisuudelle. Tuulivoimarakentamisen hallittavuus • Eri toimijoiden tavoitteiden yhteensovittaminen (mm. sähkönsiirtoyhtiöt, kunnat ja maanomistajat)

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Teollisen mittaluokan tuulivoimarakentamisen mahdollisuudet

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Klusterin viennin liiketoimintapotentiaalin vahvistaminen	Lisää työpaikkoja ja talouskasvua pohjoiseen	Maakuntaohjelma- ja maakuntakaava Rahoitus
Maakuntaliitto		TEM energiatuki
Tuulivoimaliiketoiminnan logistiikkaratkaisujen kehittäminen Alempitasoinen tieverkko toimivaksi	Vaikutus on parantunut saavutettavuus lisää kilpailukykyä ja liiketoimintamahdollisuuksia.	Alueellisen tienpidon riittävä resurssointi Kehittämishankkeet
Maakuntaliitto, ELY		Väylän investointiohjelma
Akku- ja vetyklusterin kehittäminen	Kansallisen kilpailukyvyn nosto ja ilmastovaikutus.	Maakuntaohjelma ja -kaava Itä- ja Pohjois-Suomen -alueen kaivossuunnitelma, kehittämishankkeet, alan koulutus
Maakuntaliitto		Vetyteemaverkoston rahoitus (käynnissä) Kaavoitus ja rakentamislain valmistelun eteneminen ratkaisee teollisen mittakaavan tuulivoimarakentamisen tulevaisuuden Kaivosstrategia